

7/8062

**T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI**

Sayı : B.19.0.HUK.0.610-[2012-7/8062] **697**

Konu : Yazılı Soru Önergesi

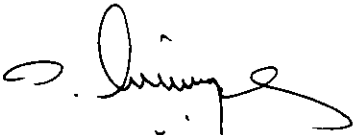
29.06.2012 46627

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 14/06/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-71905 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları ekinde yer alan Kütahya Milletvekili Sayın Prof. Dr. Alim IŞIK tarafından verilen 7/8062 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Zafer ÇAĞLAYAN
Bakan

EK :

1- Cevap yazısı (5 sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :

TBMM Başkanlığı

Bilgi:

Başbakanlık

Kütahya Milletvekili Sayın Alim İŞİK tarafından verilen 7/8062 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin sorular ve cevaplar.

Sorular :

Bilindiği gibi, son yıllarda bazı Kuzey Afrika ve Arap ülkelerinde meydana gelen halk ayaklanmaları nedeniyle anılan ülkelerde faaliyet gösteren birçok Türk şirketi ve bu şirketlerde çalışan vatandaşlarımız ekonomik ve sosyal açıdan ciddi sorunlarla karşılaşmışlardır. Bu konuyla ilgili olarak;

1. Tunus, Mısır, Libya, Suriye vb. gibi ülkelerde ortaya çıkan halk ayaklanmaları nedeniyle anılan ülkelerdeki işlerini dondurmak ya da bırakmak zorunda kalan Türk şirketleri hangileridir?
2. Bu şirketlerde çalışan işçilerin ne kadarı işlerini bırakmak veya ülkemize geri dönmek zorunda kalmışlardır?
3. Anılan ülkelerdeki işlerini bırakarak Türkiye'ye geri dönen işçilerin geldikleri ülkelere göre dağılımları nasıldır?
4. Anılan ülkelerde çıkan olaylar nedeniyle hayatlarını kaybeden ya da yaralanan vatandaşlarımızın sayıları ne kadardır? Bu durumda olanlar için bakanlığınızca veya hükümetinizce nasıl bir yardımda bulunulmuştur?
5. Anılan ülkelerde meydana gelen olaylar nedeniyle Türk şirketlerinin ve işçilerinin uğradıkları ekonomik zararın büyüklükleri nasıldır?
6. Anılan ülkelerde faaliyet gösteren şirket ya da kişilerin maddi zararlarının karşılanması konusunda Bakanlığınızca yürütülen bir çalışma var mıdır?
7. Varsa çalışma ne aşamadadır? Bu durumda olan vatandaşlarımızın ekonomik kayıplarının telafi edilmesi ve mağduriyetlerinin giderilmesi konusunda şimdiye kadar Bakanlığınızca ne tür tedbirler alınmış ve uygulamaya konulmuştur?
8. Yoksa böyle bir çalışma yapılması sağlanabilir mi? Bakanlığınızın konuya ilişkin görüşü nasıldır?

Cevaplar:

Firmalarımızın bu ülkelerde karşılaştığı sorunların aşılması maksadıyla yapılan çalışmalar başlıklar itibariyle aşağıdaki gibidir.

-Suriye İzleme Masası'nın Kurulması: Suriye'de yaşanan siyasi ve toplumsal gelişmelerden dolayı işadamları, ihracatçılar ve nakliye firmalarının Suriye'deki gelişmelere ilişkin sorularını yanıtlamak ve karşılaştıkları sorunları tespit etmek üzere Bakanlığımız bünyesinde 15/11/2011 tarihinde "Suriye İzleme Masası" oluşturulmuştur. Suriye İzleme Masası'na 20/06/2012 tarihine kadar firmalarımızca, güvenlik nedeni ile yapılan başvuru sayısı 9 ve ticari nedenler ile yapılan başvuru sayısı 144 olmak üzere toplam 153 sorun intikal ettirilmiş ve bu aşamada verilebilecek cevaplar firmalarımıza iletilmiştir.

- Nakliyat sorunu ile ilgili olarak yapılan çalışmalar: Suriye'de yaşanan sıkıntılar nedeniyle Suriye üzerinden diğer ülkelere yapılan sevkiyatların devamının sağlanması ve taşımacılarımızın güvenliğinin temini amacıyla alternatif güzergah arayışlarına yönelik çalışmalarımız neticesinde, Türkiye ile Mısır arasında Ro-Ro hatlarının kullanılması suretiyle Mısır ve devamında Kızıldeniz üzerinden Körfez ülkelerine ulaşımın sağlanması konusunda Mısır makamları ile başlatılan görüşmeler tamamlanmıştır. Bu çerçevede, 26/04/2012 tarihinde, Mısır Ro-Ro seferleri başlamış bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Suriye üzerinden Körfez ve diğer Ortadoğu ülkelerine karayolu ile gerçekleştirilen ihraç taşımacılığımız kapsamında, ülkemiz limanları ile Mısır limanları

arasında tesis edilen Ro-Ro hattına ilave olarak, Lübnan limanları ile de bir Ro-Ro hattı tesisi gündeme gelmiş olup, ülkemiz ile Lübnan arasında Ro-Ro seferi 08/06/2012 tarihi itibariyle; Taşucu-Tripoli Ro-Ro güzergahında faaliyete başlamıştır.

-Vergi borçları ve diğer kamu alacaklarının ertelenmesi konusunda alınan tedbirler:

1) Tahakkuk Aşamasındaki Borçlar: Maliye Bakanlığı tarafından 08.03.2012 tarihinde yayınlanan 52 Numaralı Vergi Usul Kanunu Sirküleri uyarınca; Suriye'deki olaylar nedeniyle zarara uğramış firmalarımıza uygulanacak vergilendirmenin, Vergi Usul Kanunun 13. Maddesi çerçevesinde "mücbir sebep" kapsamına alınması ve aynı Kanunun 15. Maddesine göre mücbir sebep hali ortadan kalkıncaya kadar vergi yasaları açısından söz konusu firmalarımız için sürelerin işletilmemesi kararlaştırılmıştır. Düzenleme, vergi mükelleflerinin geçmişten gelen değil, tahakkuk aşamasındaki vergi mükellefiyetlerini kapsamaktadır.

2) 6111 sayılı Kanun Kapsamında Geçmişte Yapılandırılan Borçlar: "6111 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Sosyal Sigortalar Ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Ve Diğer Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun İle 4749 Sayılı Kamu Finansmanı Ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" 11/02/2012 tarihli ve 28201 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Mezkur Kanunda yapılan düzenleme ile, Ekonomi Bakanlığı tarafından olağanüstü politik riskin gerçekleştiği tespit edilen ülkede faaliyette bulunan vergi mükellefleri için bu ülkedeki faaliyetleri nedeniyle durumları Vergi Usul Kanunu 13. maddesine göre, Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hali olarak kabul edilenlerin, mücbir sebep hallerinin devam ettiği süre içinde ödemeleri gereken 6111 sayılı Kanun kapsamındaki taksitlerinin ödeme süreleri, mücbir sebep halinin bitimini takip eden aydan başlamak üzere topluca veya ayrı ayrı bir yıla kadar uzatılma imkanına kavuşmuştur. Düzenleme, vergi mükelleflerinin 6111 sayılı Kanun kapsamında geçmişte yapılandırdıkları borçları kapsamaktadır.

3) Maliye Bakanlığı'nın Politik Risk Kararı: 17 Mart 2012 tarih ve 28236 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Doğal Afet ve Olağanüstü Politik Risk Nedeniyle Meydana Gelen Mücbir Sebeplere İstinaden 6111 Sayılı Kanunda Yer Alan Taksit Sürelerinin Yeniden Belirlenmesine İlişkin Karar" ile Suriye ve Libya olağanüstü politik riskin gerçekleştiği ülke kapsamına alınmıştır.

-Eximbank Tarafından Alınan Kararlar:

1) Eximbank tarafından yürütülmekte olan Yurtdışı Müteahhitlik Hizmetleri Köprü Kredisi (YDMHKK) Programı kapsamında, Suriye'de iş yapan müteahhitlik firmalarının yanısıra, Suriye'de yerleşik ulusal ve/veya uluslararası işverenlerden iş almış taşeron firmalar ile müşavirlik firmalarına da, 1 Eylül 2010 tarihinden itibaren tahakkuk etmiş hakediş belgeleri için, Suriye'deki faaliyetlerinin savaş koşulları nedeniyle durduğunu Ticaret Müşavirliği/T.C. Büyükelçiliği'nce düzenlenecek referans yazısı ile belgelemeleri koşuluyla 1,5 yıl geri ödemesiz olmak üzere, 3 yıl vadeli kredi kullanma imkanı getirilmiştir.

2)YDMHKK Programında firmalardan talep edilen banka teminat mektubu tutarlarında 24.04.2012 tarihinden itibaren indirime gidilmiştir.

3) Suriye'ye ihracat taahhüdüyle kullanılmış, halen kredi riski açık kısa vadeli ihracat kredileri (Reeskont Kredisi hariç) ile Suriye'ye yapılan uluslararası taşımacılık

hizmetleriyle taahhütleri kapatılacak halen riski açık Uluslararası Nakliyat Pazarlama Kredilerinin 31.07.2012'ye kadar gelecek vadeleri, talep edilmesi halinde, teşvik mevzuatında öngörülen sürelerle bağlı kalmak üzere uzatılacaktır.

Suriye'de olayların başladığı 2011 Mart ayından bu yana Dışişleri Bakanlığı kayıtlarına göre anılan ülkede 6 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir. Yaralanan bir vatandaşımız, ülkemize getirilmesinin ardından, aldığı yaralardan ülkemizde yaşamını yitirmiştir. Anılan tarih itibarıyla Dışişleri Bakanlığı tarafından 29/08/2011, 13/11/2011, 23/11/2011, 08/12/2011, 14/12/2011, 16/03/2012, 03/04/2012 ve 30/05/2012 tarihlerinde ülkedeki güvenlik koşullarının dikkate getirildiği 8 seyahat duyurusu yapılmıştır. Son olarak 30 Mayıs 2012 tarihli seyahat duyurusuyla, Suriye'de yaşanan olayların bütün ülkeyi etkisi altına aldığı hatırlatılarak, vatandaşlarımızın kendi can ve mal güvenlikleri açısından Suriye'ye seyahat etmemeleri tavsiye edilmiştir.

Libya'da yaşanan olaylar esnasında Libya'dan yaklaşık 24 bin çalışanın tahliyesi sağlanmıştır.

Müteahhitlik firmalarımızın Libya'daki projelerine dair alacakları hususunda Libya Ulusal Geçiş Konseyi (UGK) ile Hükümetimiz arasında 2011 yılı Eylül ayından itibaren görüşmeler gerçekleştirilmektedir. Konuyla ilgili taleplerimiz Sayın Başbakanımızın 16/09/2011 tarihindeki Libya ziyareti sırasında UGK Başkanı Sayın Mustafa Abdülcelil'e, 02/11/2011, 24/01/2012 ve 10/06/2012 tarihli ziyaretlerinde ise muhataplarına iletilmiştir. Ayrıca 25/02/2012 tarihinde Libya Başbakanı'nın ülkemizi ziyareti sırasında da konu ele alınmıştır.

Ayrıca, Libya'da yaşanan gelişmeler nedeniyle Türk girişimcilerinin yatırımlarının korunmasına, Türkiye-Libya ticaretinin sürdürülmesine, mezkûr ülkede faaliyet gösteren müteahhitlik firmalarımızın ticari haklarının gözetilmesine yönelik olarak Ekonomi Bakanlığı koordinasyonunda sürdürülen çalışmalar aşağıda özetlenmiştir:

- Libya İzleme Masası Kurulması: 20/02/2011 tarihinde Bakanlığımız bünyesinde "Libya İzleme Masası" oluşturulmuştur.

- Durum Tespit Formları: İlk aşamada Libya'da proje üstlenmiş Türk müteahhitlik firmalarının maddi zararlarının tespitine ilişkin olarak gönderilen formlarla beyana dayalı bilgi edinilmiş olup, daha sonra Bakanlığımız koordinasyonunda Türkiye Müteahhitler Birliği tarafından daha detaylı bir tespit çalışması başlatılmıştır.

- Mücbir Sebep Hali: Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanan 45 Numaralı Vergi Usul Kanunu Sirküleri uyarınca; Libya'daki olaylar nedeniyle zarara uğramış firmalarımıza uygulanacak vergilendirmenin Vergi Usul Kanunun 13. Maddesi çerçevesinde "mücbir sebep" kapsamına alınması ve aynı Kanunun 15. Maddesine göre mücbir sebep hali ortadan kalkıncaya kadar vergi yasaları açısından söz konusu firmalarımız için sürelerin durdurulması kararlaştırılmıştır.

- SGK Primlerinin Ertelenmesi: 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 91. Maddesi uyarınca Libya'da meydana gelen olayların "Afet Durumu" şeklinde değerlendirilmesi ve bu olaylardan etkilenen işverenlerin durumunun erteleme hali olarak kabul edilmesi mümkün görülmüştür.

- Geri Gelen Eşya: Firmalarımız tarafından sevk edilen /nihai alıcıya teslim edilemeyen mallar için Gümrük Kanunu "Geri Gelen" eşya mevzuatı çerçevesinde

malların geri gelmesine ve belli bir ücret karşılığında Serbest Bölgeler’de depolanmasına imkan sağlanmıştır.

- **Eximbank Kredileri:** Eximbank nezdinde, “Yurtdışı Müteahhitlik Hizmetleri Köprü Kredisi” programı kapsamında, taşeron firmaların da faydalanmasına imkan sağlanmıştır. Ayrıca, kredi kullandırılması için gerekli koşul olan hakedişlerin belirlenmesi ve onaylanması, Libya’da yaşanan belirsizlik ortamı nedeniyle şu an itibarıyla çok zor olduğundan, kredi kullanımının firmalar için kolaylaştırılması amacıyla, Bakanlığımıza firmalar tarafından beyan edilen hakediş alacaklarının Eximbank ile paylaşılması yönünde bir sistem oluşturulmuştur.

- **6111 Sayılı Kanun:** 6111 sayılı bazı alacakların yeniden yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve diğer bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde değişiklik yapılması hakkında Kanun ile 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi hakkında Kanunda değişiklik yapılmasına dair Kanun 11 Şubat 2012 tarih ve 28201 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanmıştır. Bu bağlamda yapılan düzenleme ile Ekonomi Bakanlığı tarafından olağanüstü politik riskin gerçekleştiği tespit edilen ülkelerde faaliyette bulunan vergi mükelleflerinin 6111 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılan amme alacakları mücbir sebep kapsamına alınma imkanına sahip olmuştur. Mer’i mevzuat hükümleri uyarınca Ekonomi Bakanlığı tarafından Libya, olağanüstü politik riskin gerçekleştiği ülke kapsamına alınmıştır.

- **YKTK Anlaşması:** Libya tarafından önce onaylanan YKTK Anlaşması ülkemiz tarafından da TBMM Genel Kurulu’ndan 05/04/2011 tarihinde geçmiş ve 09/04/2011 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Bu anlaşma çerçevesinde Libya Hükümeti’nin Libya’lı yatırımcılar ya da üçüncü ülke yatırımcılarının zararlarını gidermeye yönelik olarak alacağı her türlü önlemden Türk yatırımcılarının da aynı şekilde ve aynı ölçüde faydalanması garanti altına alınmaktadır.

- **Libya Makamlarına Nota:** Libya’daki koşullar düzelir düzelmez firmalarımızın faaliyete geçmeye hazır oldukları hususları, Dışişleri Bakanlığımız aracılığıyla diplomatik kanallardan Libya makamlarına iletilmiştir.

Buna ilaveten, Libya’da faaliyette bulunan müteahhitlik firmalarımızın Libya’daki bankalarda bulunan nakitlerinin, Libya’lı işveren kuruluşlarından alacakları olan hak edişlerin ve bu kuruluşlara verilen kesin ve avans teminat mektuplarının güvence altına alınması amacıyla Dışişleri Bakanlığımız kanalıyla ilgili Libya makamlarına Nota gönderilmiştir.

- **2011/2001 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı:** 2011/2001 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı’nın 5. maddesi (4).fıkrası uyarınca; Libya’da faaliyette bulunan müteahhitlik firmalarının anılan ülkedeki faaliyetleri ile ilgili kullandıkları teminat mektuplarının nakde çevrilmesinin engellenmesi sağlanmıştır.